DM röviden

Aszfalttapogató

Somogyi Károlyné felvétele

Kilencedik éve már, hogy naphosszat az utcákat járja Boráth József, a DÉGÁZ alkalmazottja. A város különböző pontjain tűnik fel, amint egy vállra akasztható műszer, s egy különleges, „érzékelőkorongban" végződő eső segítségével „tapogatja" az utak, a járdák aszfaltburkolatát. Amit keres, az szemmel nem látható, füllel nem hallható. Dolga, hogy „tetten érje" a vezetékekből elószivárgó gázt. A vezetékek nyomvonalát követve, a műszer csalhatatlanul „megérzi" a szökni próbáló gázt, apró hangjeleket ad akkor is, amikor az autók kipufogógázát „szippantja" be. Persze, a szakember különbséget tud tenni a jelzések között.

KOSZORÚZÁS A RADNÓTI-ÉVFORDULÓN

Radnóti Miklós születésének 70. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeznek: a József Attila Tudományegyetem bölcsészkari KISZ-bizottsága, valamint a Radnóti Miklós Gimnázium ma, pénteken fél 12-kor az egyetem Ady téri épületének emléktáblájánál, 12-kor pedig a pantheonban helyezi el a koszorúkat.

PATAKI FERENC KÉPEI MÓRON

A kezdetektől napjainkig — ezt a címet is adhatnánk Pataki Ferenc kiállításának, melyet holnap, szombaton délután Móron, a Lamberg-kastélyban nyit meg Újházi Péter festőművész. A válogatás kis keresztmetszetet ad a szegedi festőművész munkásságáról. A móri művelődési központ rendezésében létrejövő tárlat május 26-ig látogatható.

ÉPÍTŐK MÚZEUMA

Az idén nyáron, az építők napján, megnyílik Nyíregyházán az építők múzeuma. A Kelet-magyarországi Közmű- és Mélyépítő Vállalat kezdeményezésére létrejövő intézményben összegyűjtik és kiállítják az építőmesterség még fellelhető emlékeit, szerszámokat, gépeket, tankönyveket, fotókat stb. Szervezői áttekintést akarnak adni a mesterség oktatásának hazai fejlődéséről is.

TÁRLAT A KÉPCSARNOKBAN

A Képcsarnok szegedi Gulácsy Lajos Termében tegnap, csütörtökön délután ünnepélyes keretek között nyílt meg Bod László tárlata. A kiállítást Bajor Nagy Ernő újságíró nyitotta meg a Kárász utcai bemutatóteremben. Bod László tárlata május 17-ig tekinthető meg hétköznap fél 10-től 18, szombaton fél 10-től 14.30-ig.

DZSESZ-KLUB

Az Ifjúsági Ház dzseszklubja ma, pénteken este 6 órai kezdettel tartja soron következő foglalkozását. Ezúttal Don Cherry és Charrie Haden munkásságával ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

HALÁLOS BALESET

Kistelek felől Balástya irányába vezette autóját még szerdán este az E5-ös főúton Slobodan Dimitrov 25 éves jugoszláv állampolgár, újvidéki lakos. A szemben érkező járművek fénye éppen akkor vakította el egy pillanatra, amikor egy kerékpárját toló embert utólért. Későn vette észre, s elgázolta. A gyalogos, Varga Antal 75 éves ópuszta szeri (Heffnertelep 360.) lakos a helyszínen belehalt sérüléseibe.

A Móra-centenárium eseményei

A Móra Ferenc születésének 100. évfordulója alkalmából szervezett program újabb rendezvényeit bonyolítják le a hét végén szülővárosában, Kiskunfélegyházán. A Móra Ferenc utca 19. szám alatt, az író szülőházában május 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Péter László irodalomtörténész, a szegedi Somogyi-könyvtár főmunkatársa nyitja meg a felújított állandó irodalmi és néprajzi kiállítást. Ligeti Erika szobrász- és éremművésznek, a centenáriumi Móra-emlékplakett készítőjének kamarakiállítását rendezik meg a félegyházi Móra Ferenc Művelődési Központ kiállítótermében. A Munkácsy-díjas művész tárlatát vasárnap fél 10-kor dr. Benkő Ferenc nyitja meg. A Bács-Kiskun megyei óvodák számára hirdettek gyermekrajz-pályázatot, a legsikerültebb alkotásokból május 5-én 9 órakor a félegyházi móravárosi óvodában nyílik kiállítás. A bemutatót Szalontai György festőművész nyitja meg.

A kalap

A téeszben nyugdíjasok, meg a fiatalabb szövetkezeti gazdák képviselői találkoztak. Volt kis harapnivaló, meg bor is került az asztalra, mert jeles napot, a közösség alakulásának fordulóját ülték. Az öregek, köztük jó páran alapítók, a fiataloknak a kezdésről, a kibontakozásról beszéltek. Meg arról, hogy bizony, amikor ők huszonévesek voltak, vagy akár a negyven vagy ötven felé haladtak, égett kezükben a dolog, nem fáradtak el.

— Én meg — mesélte a most nyolcvan évet meghaladó Veci bácsi —, amikor lakodalomba voltam hivatalos, még 60 éves korómban is, ha fújták a rezesek, addig csárdásoztam a menyecskével, hogy még a szoknyáját is „letáncoltam".

Ámult erre a téesz fiatal elnökhelyettese, s meg is kérdezte:

— Mese ez, vagy csakugyan igaz?

— Hát idefigyelj, Berci! Úgy ismersz, hogy mondtam én valótlant?

— Hát...

— Na, azért mondom.

Erre aztán ittak. Veci bácsi borért küldött, mert róla ugyan ne gondolja senki, hogy öregségére már nem szívleli a nedűt, meg, amikor annak az ideje — most az van — röstelli emelgetni a poharat.

Hozta Jóska a bort. Nagyhasú demizsonnal.

— Hát akkor valami rendesebb pohár kell, olyan félliteres, mert most ide az illik. Legalább kettő kell. Egy nekem, egy meg az elnökhelyettesnek.

A társaság értette az öreg virtusát. Berci is „vette a lapot".

Kerítettek két félliteres sörösposharat. Az öreg szertartásosan fogta a butykost, és töltött mindenkinek. Aztán először Bercinek, majd magának.

— Na, isten, isten...

Az öreg és „versenytársa" egyszerre emelte a poharat. Az elnökhelyettes rápillogot az öregre, aki egyfüttyre gurította le az italt. Ám aztán ő is gyorsan fenékig hörpintette a poharát.

Megismételték még kétszer a játékot, az öreg ellentmondást nem tűrő szavára. Hiába érvelt Berci, elég volt, jó volt, Veci bácsi csak maradt olyan szívós, mint az akácfa.

Hát a „versenytársak" kapatosak lettek. Ahogy ott a takaros és dolgos faluban mondják: „fejbe lőtték magukat".

Kezdődött a nóta, valahonnan citera is került. Aztán tréfálkoztak, majd történetek sorjáztak örömről, gondról, az életről. Az idő is eljárt, s egyszer csak azt vette észre Berci, hogy szunyókál Veci bácsi. Ébresztgette szíves szóval, és sikerült is rábírnia, hogy menjen haza, a kíséretében.

Hetykén tartva magát, búcsúzott az öreg, de megjegyezte:

— Tudjátok, csak azért megyek, mert nem szóltam otthon, hogy meddig maradok. Hát eljárt az idő, illő hát jóval a sötét után az asszonyhoz menni. Arra a kérdésre meg csak legyintett, „hogy nem papucs alatt van tán?!"

Tíz perc múlva visszajött Berci. Mondta is, hogy jól hazaért Veci bácsi, minden rendben.

Öt perc sem telt, nyílott az ajtó, és meglepetésre megjelent Veci bácsi.

— Hogyan hát? — kérdezte az elnökhelyettes.

— Ide figyelj, te is, meg a többiek is. Kalapban jöttem, kalap nélkül mentem haza. Szóltam az asszonynak, hogy megjöttem, de mondtam, el is megyek. Mert ott maradt a kalapom; meg hogy majd jövök.

Hosszasan magyarázta aztán, hogy a felesége megszidta, amiért — tán italosságában — elhagyta a kalapját, ami pedig nem tréfa. Hát ezért jött vissza.

— Na, most már nyugodtan maradok, bort ide.

Berci a nagy pohárba akart tölteni, de Veci bácsi leintette, hogy most már az is jó, ami a többieknek van.

Iszogattak, nótáztak csendesen. Régi meg új történetek keveredtek, pörgött a tréfa is. Aztán indultak haza. Az öreg a búcsúzásnál Bercinek azért csak kibökte: „Szándékosan hagytam ám itt a kalapom, hogy visszajöhessek. Kalapot én sose hagytam el."

Hallotta a „vallomást" Imre bácsi, a téesz elnöke. Nézte őket, és nevetve, fejcsóválva megjegyezte:

— Az öregség is bolondság!...

Morvay Sándor

10—15°

Várható időjárás péntek estig: keleten, délkeleten tovább növekvő, északnyugat felől viszont lassan csökkenő felhőzet, inkább csak keleten eső, zápor. Az élénk, időnként megerősödő északnyugati, északi szél pénteken a Dunántúlon délnyugatira fordult. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 10—15 fok között.

A MINERVA SZÍNPAD ELŐADÁSA

Franz Fühmann: Bajtársak című drámáját ma, pénteken este 7 órai kezdettel adja elő a Minerva Színpad az Ifjúsági Házban.

A megoldás

— Már nem tudom, hogy mit csináljak! A férjem állandóan a lányok után fut.

— Vegyél neki egy számmal kisebb cipőt, és akkor nyugodt lehetsz.

MŰSOR ANYÁK NAPJÁRA

A Kolozsvári téri Jurij Gagarin Általános Iskola ma, pénteken délután 5 órakor anyáknapi műsort rendez. A szülők és az érdeklődők az iskola lánytanulóinak politechnikai munkáiból, valamint Tóth Rózsa tanárnő alkotásaiból rendezett kiállítást is megtekinthetik, valamint találkozhatnak az alkotókkal.

RENDELET A KÖZMŰVEK FELTÉRKÉPEZÉSÉRE

A közműnyilvántartást és az ehhez szükséges közműtérképeket, Budapest és valamennyi város számára 1989. végéig a községekben pedig az új földmérési alaptérkép kidolgozását követően, a szükségesnek megfelelő időpontban el kell készíteni. Erről intézkedett most az építésügyi és városfejlesztési miniszter más tárcák és országos főhatóságok vezetőivel egyetértésben. A közműtérképek és nyilvántartások hitelt érdemlő adatai ismeretében lehetőség nyílik arra, hogy elkerüljék azokat a felesleges károkat, amelyeket a fővárosban és az ország nagy városaiban — éppen a vezetékről kapott bizonytalan információk miatt — az építkezések munkagépei okoznak a közműhálózat megrongálásával.

ÚJ GYŰJTÁSELOSZTÓK A LADÁKHOZ

A Togliatti autógyárral együttműködésben továbbfejlesztették a Lada személygépkocsik gyűjtáselosztóját a Bakony Művek keszthelyi gyárában. Az új változat a hengertérben uralkodó nyomásviszonyok alapján korrigálja a gyújtószikra adagolását, s ezzel egyenletesebbé teszi a motor működését, s ugyanakkor biztonságosabbá az indítást. A keszthelyi gyár felkészült az új típusú gyújtáselosztó gyártására, s már az idén százezret szállít belőle szovjet partnerének. 1980-tól, a tervek szerint, már csak az új típusú gyújtáselosztót használják a Lada személygépkocsikhoz.

TV-TÁBLA

Párizsban különböző üzletekben olyan frótábla kapható, amely belülről megvilágítható. Az újszerű tábla lehetővé teszi a gyermekeknek, hogy házi feladatukat akkor is rendesen megírhassák, ha a kedves szülők este ugyanabban a szobában tévét akarnak nézni.

TRANSZFORMÁTOROK KUVAITBA

Két, egyenként 132 kilovolt feszültségű transzformátor-alállomás szállítására kötött szerződést a Transelektro külkereskedelmi vállalat a kuvaiti villamosenergia- és vízügyi miniszttériummal. A tízmillió dollár értékű megállapodás alapján az alállomásokat a magyar ipar kulcsrakész állapotban, üzemkészen adja át. A szerződés jelentőségét növeli, hogy első ízben exportálunk licenc alapján készülő nagyfeszültségű kapcsolóberendezéseket ezekhez az alállomásokhoz. A licencet a Ganz Villamossági Művek a svájci Brown Boveri cégtől vette meg, hat évvel ezelőtt. Azóta ilyen kapcsolókat készítettek a Borsodi Vegyi Kombinát részére, valamint a magyar—szovjet együttműködéssel felépült 750 kilovoltos távvezeték, albertirsai állomásához.

GYÁRKORSZERŰSÍTÉS

Befejeződött a BHG Híradástechnikai Vállalat szekszárdi, 4. számú gyárának 250 millió forintos rekonstrukciója. A szekszárdi híradástechnikai üzemben a rekonstrukció eredményeként jelentősen növekedett a termelékenység, s az idén a tavalyinál 5000-rel több, összesen 34 000 crossbar telefonközpont-kapcsológépet állítanak elő, melynek mintegy a fele exportra készül.

Asztalosok szerszámai

Volt eszük a régi asztalosoknak! Azok mondják, akik most keresik kenyerüket gyaluval, fűrésszel, vésővel, és a közönséges deszkából olyan bútorokat csinálnak, amilyet akarnak. A régi asztalosszerszámokat látva, kézbe fogva mondják az elismerő szavakat. Szegeden egy nyugdíjas asztalos, Kerekes Ferenc gyűjtögeti kiállítására azokat a szerszámokat, amelyek készítői talán már nem is élnek, használói is öregek. Mit kezdhet velük a mai gépesített ipar, és a géppel dolgozó iparos?

A Szegedi Bútoripari Szövetkezet egyik termében eddig kétszáz olyan eszköz gyűlt össze, amit az asztalos nem csupán nézni, de kézbe venni is szeret. Az első észrevétel: kézhöz simul mindegyik. Aprócska jószág a furnérvágó kicsi fűrész, nem nagyobb, mint a háziasszony derelyevágója, de minden porcikája az emberi kéz vonulatát követi. Praktikus, hasznos, és ráadásul szép is. Ha ma ilyet csinálnának, azt mondanák rá: formatervezett. Előkerül mostani párja, az üzemből hozták föl. Ugyanazt a célt szolgálja, sőt két éle is van, de nem bizsereg senkinek az újja, hogy kézbe vegye. Aki ezt csinálta, nem magának csinálta, hiszen ha valaki jól megfogja, bütyköt tör a kezére.

Annak a nagy igazságnak az ismétlésére jó a kiállítás, hogy szép bútort csak jó kedvvel lehet készíteni, ahhoz pedig kézbe való jó szerszám is kell. Biztosra vehető, ez az igazság más iparban is állja a helyét. A rendezők semiképpen nem akarják visszahozni divatba azt a keretes fűrészt, amelyiknek a képe már a francia enciklopédiában is benne van, hiszen a szalagfűrész vagy a körfűrész gyorsabban dolgozik. A fából való furdancs helyett is van jobb, sőt sokkal jobb, az intarziát vágó, lábbal hajtható kis gép sem támasztható föl már mindennapi használatra, hiszen a bútorgyárak messze elkerülik a vele készíthető mintákat. Az hallatszik ki legtöbbször a véleményekből hogy a modern asztalosipar megbecsüli elődei eszközeit mert egyrészt magát becsüli vele, másrészt valóban szép darabokról van szó. Jellemző, hogy kölcsönadták csak őket, pénzért egyik sem eladó. Országos kiállítás előkészítése a szegedi, arra való, hogy fölleltározzák, mi van még meg, mit érdemes tovább is őrizni.

Néhány tabló szövege arról árulkodik, hogy szigorú rend volt egy-egy műhelyben. Sokat dolgoztak, a munkaidő reggeli hat órától este hétig tartott, és a kihágást pénzbírsággal sújtották, mértéke „az üzletvezető által szabatik meg, s az egész egyheti kerestig terjedhet". Az 1894-es kőnyomatos munkarend inasokra vonatkozó első pontja: „... a tanulókat bántalmazni tilos." Sokat verhették őket, ha ennyire az elején kellet tiltani. Itt van az egyik cégtábla szövege is, ezt viszont irigykedve olvassa, aki látja: „Mindennemű megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlünk." A mai asztalos azt mondja, sajnos, rossz irányban változtunk. Mindennemű megrendelést nem vállalnak, és nem gyorsan nem is mindig pontosan „eszközlik" azt sem, ami elvállalnak. A régi szerszámok régi mesterekről beszélnek, lenne mit tanulni tőlük.

H. D.

VÍZVEZETÉK SZEGED ALATT

Szeged vízvezetékrendszere 160 kilométer hosszú. Évente 15—20 kilométernyi csövet fektetnek le. Az idén, főleg Gyálaréten és az épülő szegedi lakótelepek helyén csatornáznak.

DÉLMAGYARORSZÁG
A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi Bizottságának napilapja
Főszerkesztő: F. NAGY ISTVÁN
Főszerkesztő-helyettes: SZ. SIMON ISTVÁN
Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: KOVÁCS LÁSZLÓ
Szerkesztőség és kiadóvállalat:
Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Sajtóház. 6740 — Telefon: 12-63
A lapot nyomja:
Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 28. — 6726
Nyomdaigazgató: DOBÓ JÓZSEF
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál és kézbesítőknél
Előfizetési díj egy hónapra 30 forint, negyedévre 90 forint, egy évre 360 forint
Index: 25 053 ISSN: 0133-025 X